

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utca 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

A vármegyék.

Irtta: Benedek János orsz. képviselő.

Vármegyei törvényhatóságaink legnagyobb része általános tisztújítás előtt áll.

Szinte képtelenségnek tűnik föl ez a körülmény azok előtt, akik a régi vármegyei tisztújítási harcoknak valamikor szemtanúi, sőt részesei is voltak.

Micsoda nagy esemény volt régen a „restauráció.” Nem hetekkel, hónapokkal, de már évekkel előtte folyt a lázas készülődés. Mikor pedig bekövetkezett a nagy alkalom: kortesek lármájától visszhangzott a vármegye; hegyen-völgyön folyt a dárídó; valóságos kis háborúk zajlottak le a fehér és piros tollasok között. Viritott a rózsabimbó, tulipán: hadakoztak: ki legyen az alispán? Hivogatón, csalogatón füstölögtek a régi udvarházak kéményei; sok illúzió s még több régi nemesi birtok párolgott el azokon a kéményeken keresztül.

Nem a hivatallal járó fizetésért, nem is a fizetéssel járó hivatalért folyt akkor a tülekedés, hanem a nagy tisztességért. Mert hiszen a legjobb vármegyei tisztsegek tulajdonképpen csak „nobile officium”-ok valának; amiknek betöltése nemhogy jövedelmet hozott volna, de nemcsak megszerzése, hanem fenntartása is legtöbbnyire erőt felülmuló anyagi áldozatot igényelt.

Mikor az öreg Eördögh-öt (az Ábrányiak nagyapját) csak másod-alispánnak választotta meg nemes Zabolchvármegye, — holott ő első vicispán akart lenni s a restaurációra elköltött egy pár százezer forintot, — azzal utasította vissza a lekiécsinyelt hivatalt:

— Még Isten se akarok lenni — második helyen.

Busan vágja most szemére darutollas süvegét a kiszolgált kortes, elgondolván magában: milyen más volt az élet hajdanában: a fokosnak fénykorában! Mert bizony ezek a „jó idők” csak a letűnt romantika elavult emlékei.

A mai vármegyei választások már többnyire csak a kenyérharc színezetével bíró kicsinyes torzsalkodások. A legtöbb vármegyében alig vet föl a közélet színterén valamelyes kis hullámozást a tisztújítás: maradnak a régiek; vagy ha nyugalomba-vonulás vagy menesztés okából megürül is egy-egy hivatal, jó előre megállapított sorrend szerint betöltik azt zajtalanul, úgy, amint következik. Alig-alig fordul elő valami előre nem gondolt megkelepetés.

A választás súlypontja tulajdonképpen nem is a törvényhatósági bizottsági tagok elhatározásán, hanem a főispáni kijelölésen nyugszik.

Az a rendszer, amely a municipiumokat lassanként kifosztogatta az öngaz-

gatásban rejlő legkitünőbb jogosítványoktól, a vármegyéket is jóformán besorozta a mindenkori kormányok engedelmessé szolgálatába.

Könyörtelen ostrom volt az, amit a letűnt szabadelvű rendszer a vármegyék autonómiája ellen intézett. Fokról-fokra haladva, egymás után nyirbálta körül az öngazgatásban foglalt jogokat. Hála a függetlenségi és 48-as tábor hű kitartásának, a leggyilkosabb ostromot mégis sikerült visszaverni s a merev államosítást kimondó törvényjavaslatot, a gyászemlékü „lex Szaparyáná”-t két csütörtököt mondott törvényszakasra zsugorítani.

A vármegye ellen megindított halálos összeesküvés azonban még akkor sem ért véget: tovább folyt az irtás és rombolás kárhozatos munkája; s a vármegyei számvevőségek és pénztárak állami kezelésbe vételével nyerte szomorú eredményű betetőzését.

Bizony kifosztogattak téged, rokkant öreg vitéz! Elszedegették rozsdás fringiadat, pénzes tarsolyodat, ócska páncéldoból is letörtek egy-egy darabot, hogy védtelen légy őrhelyeden, mikor az alkotmány utolsó bástyái ellen intézik a halálos támadást.

És még így is, kirabolva, levetkőztetve fényes jelét tudtad adni a közelmúltban ellenálló képességednek. És ezen

T Á R C A.

Chopin.

Íróasztalom fölött kedves emléket őrzök, egy hervadt, elszáradt virágot a pére lachaisei temetőben porladozó Chopin sírjáról. S amint nézem, eszembe jut párisi emlékeim, magam előtt látom azt a házat, ahol Chopin lakott s felidéződnek lelkemben Liszt Ferencnek róla írt poetikus sorai, melyek visszarágadják képzeletemet a múlt század harmincas éveibe...

Az Avenue d' Antinon lüktetett, zsibongott az élet, gondtalan párisiak vidám hangulatban csevegtek a chronique scandaleuse újdonságairól, a városok városa pazarivilágításban ragyogott a drágaságokkal terhelt kirakatok villanyfényétől.

A zajos utca egyik ablakából zsibbasztóan édes zongorahangok hallatszottak, — a világhírű művész, a csodás ihlettel megáldott zeneköltő: Chopin ült Pleyel zongorája előtt és egy szál viaszgyertya bályadt fénye mellett gnté ki szive bánatát. S mialatt lelke ott járt

Radziwill herceg palotájának fényárban uszó báltermében, hol a varsói előkelő hölgyvilág milliókat érő boutonjainak tündérragyogása először perzselte meg szivét, — elgondolta, hogy ilyen lehetett az ezeregyéjszakák mámoros milieuje is — itt ismerte meg szegény Henriettet, ki nem tudott belenyugodni a lengyel forradalom okozta válásba s egy szép tavaszi hajnalon megrepedt szerelmes szíve egy sápadt arcú selyemfürtű ifjuért — Chopin Frigyesért... És a zongora billentyűin egyre olvadoztak a bánatosan szerelmes molódiák, vigasztalan hangulatba ringatva a... örökszép nottturnok, impromptuk isteni szerzőjét.

A lány pianissimókba vidám női kacagás vegyült, s mire a zongora elnémult, a küszöbön egy kacér tekintetű, bűbájós hölgy jelent meg: Dudevánt marquis elvált neje, Dupin Aurora bárónő.*

Szomorú találkozás volt ez. Aurora bucsuzni jött a tudóbajos Chopintól, kit orvosai a délvidékre küldtek, s ki néhány nap múlva azután el is indult a beleári szigetek legszebbikére — a Majorcá-ra. Chopinnek végtelenül jól esett barátnőjének ez őszinte érdeklődése

* George Sand álnév alatt ismert író.

s nem tudván palástolni e rokonérző lélek vigasztaló szavai okozta elérzékenyülését, újra zongorájához ült s felelet helyett oly szépen kezdett játszani, mint még soha. Dalában benne volt meghasonlott szívének minden fájdalma, elveszett lengyel hazája fölötti bánkódása, betegségével járó halálsejtelve s gyönyörű vigasztalója iránt érzett halála. E bubánatos melódiákban bucsuzott el az Avenue d' Antini lakásától, hazájára emlékeztető butoraitól — és Aurórától. Auróra pedig a zongora mellett állt szemben Chopinnel. A suttgó, álmodozó hangok könnyeket csaltak selymes szempilláira, a bucsu fájdalmai felkorbácsolták lelkében az éveken át titkon őrzött szenvedélyeket, míg végre egy esdő, hosszú tekintettel sikerült megértetnie Chopinnel, hogy nincs ereje elválnia többé, mert szereti, mert imádja, — végtelenül, s egyetlen vágya az, hogy őt üdülőhelyére elkísérhesse.

*

Majorca szigetén vagyunk, melynek bárosnyos partjait köröskörül a földközi tenger azurkék habjai csókdossák. Az elhagyott sziget narancs- és citromfáinak árnyában oly édes a pihenés, mint talán sehol a világon. Itt örökre

Őszi újdonságok már dús választékban megérkeztek, felhívom a n. é. közönség figyelmét naponként változó kirakataimra. EISLER KÁROLY divatáruháza Nyiregyházán. Telefon 114.

Lapunk egyes számonként Kiss T. Emma dohánytőzsdéjében és Hirschler Mórnál kapható. Mai számunk 10 oldalra terjed.

az ellenálláson szenvedett hajótörést az abszolutizmus vakmerő kísérlete.

Fényes tanulság volt ez mindnyájunk számára, Minket municipális önkormányzat rendithetlen hű harcosait megerősített abban a tudatunkban, hogy ezt az országot az alkotmányos, független államok sorában el se lehet képzelni önkormányzati testületeink jogainak föntartása és a demokratikus haladás igényeihez mért fejlesztése nélkül; a mindenáron centralizálni törekvő államférfiakat pedig visszariasztotta végzetes politikájuk tovább folytatásától, mert be kellett látniok, hogy a vármegyék önkormányzati jogainak elkobzása valóságos nemzeti öngyilkosság volna.

Pest, Abauj s több más vármegye örökre ragyogó példát tárt elénk az alkotmányvédő küzdelemben tanusított hősiesség kitartásával; s ha közelebbről elemezzük a vármegyék ellenálló erejének okait, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy csak ott volt és csakis ott lehetett hatályos a municipiumok ereje, ahol a tisztikar és a törvényhatóság közönsége között elválhatatlanul erős és szilárd volt a szerves kapcsolat; ahol a tisztikar mögött ott állt, mint egy ember, az egész törvényhatóság teljes erkölcsi és anyagi támogatásával.

Nem lehet pálczát törni azok fölött a törvényhatóságok fölött, amelyeknek tisztikara a közönség közönye következtében kénytelen volt a felülről jövő nyomás kényszere alatt meghajolni. S szerencsétlen és czélt tévesztett dolognak tartjuk a bűnbakok keresését és méltatlan üldözését.

Nem tudjuk e pillanatban: hoz-e a közel jövő számunkra ugynevezett „alkotmánybiztosíték”-okat? Mi a legfőbb alkotmánybiztosítékot az önkormányzati szellem ápolásában s a törvényhatóság közönsége és annak tisztikara közötti legteljesebb harmóniában találjuk.

A törvény csak írott malaszt, ha

nincs, aki annak szellemében cselekedjék. S még mindig van annyi jogfentartásunk félreecavarni szándékolt törvényeinkben is, hogy a vármegye betöltheti alkotmányvédő hivatását, ha az önkormányzat szellemétől áthatott nép védi és magára nem hagyja választott tisztviselőit.

Ehhez azonban kétségtelenül szükséges két feltétel: hogy igazán a nép, az egész nép válasszon és hogy azokat válaszsza, akik arra nem a nepotizmus jogán, hanem tehetségük, kötelességtudásuk, munkásságuk folytán méltán igényt is tarthatnak.

Az általános szavazati jog megalkotása megnyitja az öngazgatásban való részvételt az eddig kirekesztett milliók előtt is; s annak a tisztviselőnek, kit egy vármegye egész népének bizalma ültet székébe: szilárdabb és megingathatatlanabb lesz a hatalma a jogfosztásra irányuló ármányokkal szemben, mint annak a szegény boldogtalannak, kit csak a sógorság-komaság jóindulata juttat kegyelem-kenyér számba menő „szinekurá”-hoz.

Rázza le a vármegye az elavult rendiség utolsó ringy-rongyait magáról s régi erejét és hatalmát visszanyeri, mint új életre kelt Főnix — az igazi demokratikus önkormányzatban.

*

A színmagyar észjárásu és ékeztollu képviselőnek, kit sikerült lapunk belső munkatársául is megnyernünk, jelen cikkét a szerző hozzájárulásával közöljük.

A mindenesetre kedves cikk érdekes képe a vármegye multjának s a vége reménnyel teljes pillantás a bizonytalan jövőbe. Adná az ég, hogy a választói jog kiterjesztése — ha majd bekövetkezik — csakugyan erősitené a vármegyét, hogy szabadság és alkotmányvédő feladatát rendületlenül teljesíthetné a jövőben.

grófnénál. Amint belépett Chopin a szalonba, Aurórával találta magát szemben.

— Frigyes! szólt Auróra elfolytott, tompa hangon, hogy csak Chopin hallhatta. A beteg művész arca halotthalvány lőn s szóltanul vonult vissza, hisz napjai megvoltak számlálva s így őrizkednie kellett minden felindulástól.

E szerelmi csalódás kétségtelenül sietette a hervadást.

Hátralevő napjaiban kizárólag a munkában kereste a feledést, s keresztényi türelemmel és megnyugvással fogadta sorsát, míg végre közelgett a megváltás órája. Egy késő őszi délután — néhány órával halála előtt — P. Delphine grófné a beteg kívánságára könnyes szemekkel énekelte el a szomszéd szobában Stradella „Ave Maria”-ját, melynek égi hangjai mellett vészeltette el eszméletét — örökre.*

*

Művei az egész világot bejárták. Hány ifju szerelmes használta fel e melódiákat arra, hogy általuk kimondhatatlan érzelmeit tolmácsolja? Hány szerelmét sóvárgó szívet forrasztottak e hangok egybe és hány fájdalmas emléket idéztek fel az örökszép nottturnok, impromptuk — azóta? ...

Sereghy Elemér.

* 1849. október 17.

Nem hisszük, hogy különösen manapság a közelmúlt tapasztalatai után, akadhatna magyar politikus, aki igazat nem ad Bánffy Dezső báró szavainak, aki két évvel ezelőtt itt Nyiregyházán jelentette ki, hogy a vármegye az alkotmány és szabadság első bástyája s annak önkormányzatát érinteni sem szabad, míg ki nem épül minden izében az igazi magyar nemzeti állam.

Ugy is van. Vármegyénk hagyományos önkormányzatának erősítésétől függ, hogy nemzeti önállóságunkból mennyit őrizhetünk meg, mennyit szerezhetünk vissza.

Ha a választói jog kiterjesztése a magyar vármegyét fogja erősíteni, ugy nagy nemzeti áldásnak kell, hogy minősítsük annak idején s adja az ég, hogy annak minősíthessük!

Csak az a baj, hogy a kiterjesztett jogokat is csak „emberek” fogják gyakorolni s hogy abból áldás fog-e fakadni, vagy ellenkezője, nem a jogtól, hanem az azt élvező emberektől fog függeni a jövőben is, mint a multban.

Vajha a cikkíró lelkes, önzetlen hazafisága szállana a várva-várt joggal együtt a jövő választóira! Ha ez eleve biztosítható volna, ugy igazán kár volna a multon ábrándoznunk, a jelen fölött buslakodnunk, de annál több joggal várhatnók e haza és e nemzet boldogulását a jövődtől!

A helyzet.

II.

Naponként merülnek fel olyan események, melyek mind amellet szólának, hogy az ország dolgai nagyon válságosak. Ezt igazolják báró Bánffy Dezsőnek legközelebb Szegeden tett kijelentései is. A „Szeged és Vidéke” szerint ugyanis eképen nyilatkozott Bánffy: „Bizony mondom, nehéz a kormány helyzete. Válságos a dolog. Olyan a dolog képe, hogy a kiegyezést az ország meglegedésére megkötni nem tudják. Most már az a kérdés, miként akarnak bukni: felülről, vagy alulról. Ha felülről buknak, a nemzetet hozzák veszedelembé, újabb küzdelmeknek nézünk elébe. Ha alulról bukik a kormány, utódjának még módja lesz a helyzet javítása.”

Aki figyelemmel olvassa eme kijelentést, aki fogalommal bír a politikai válságok megítélésé iránt, tisztában lehet, hogy valóban nehéz a kormány helyzete és az ügyek menete válságba jutott. Többé nincs foganatja a leplezésnek, mert tisztában vagyunk a helyzettel.

Ezek után csak az a kérdés, felülről, vagy alulról jön-e a kormány bukása és milyenek lehetnek a bukás következményei. Ezt a kérdést sem a kormány, sem a nemzet nem veheti közömbösen. A nemzetre ugyanis mérhetlen csapás lenne, ha a mostani kormány meddő munkája után, olyan küzdelembé kerülne, mely újabb megpróbáltatásokat hozna. Valóban ideje volna már komoly és eredményes munkához látni és nem fecsérelni a visszahozhatatlan időt!

Vannak, akik azt szeretik hinni és hirdetni, hogy Bánffy visszavonul. Ezzel szemben jólesett olvasnunk, hogy a visszavonulásról terjesztett hírek a valóságnak nem felelnek meg, mert ugyanis: „most kezdi meg csak igazán ellenőrző munkáját.”

Mi tudjuk, hogy mit jelent báró Bánffy.

kék az ég és folyton nyílik a narancsvirág. Ide hozta Auróra beteg szerelmét, s itt ápolta Chopint azzal az önfeláldozó gondossággal, melyre csak egy szerető asszony képes, itt adta vissza a nagy művészt az életnek — az emberiségnek.

A kinosan átvirrasztott éjszakákat végre boldog, nyugalmas napok váltották fel. Mindennapos sétájuk egy dombon viruló pálmaliget felé vezetett, hol naplementéig gyönyörködtek a tropikus vidék e remek panorámájában, s hol egymáshoz simulva merengtek el a végtelen messzeségbe, némán hallgatva a tenger rejtelmes moráját, míg a balzsamos, de hűs esti szellő nem készítette őket a hazatérésre. A természet csodaszépségeinek varázsa a csillagok közé ragadta a két ábrándos szerető szívet...

*

Fél év mulva Párizsba tértek vissza, a nyugalmas, idyllikus napok elragadó emlékeivel szívében, melyek nem mosódtak el akkor sem, midőn a szenvedélyek vihara már elült s amidőn egy csekélységen összeesve — örökre elváltak. Vége volt az álmodásnak. És Chopin bár titkon megkönnyezte Aurórárt, harag nélkül beszélt róla — mindhalálig.

Nyolc évi ábrándos viszonyuk után csak egyszer találkoztak még ... egy pillanatra C.

Telefon sz. 129.

ŐSZI UJDONSÁGOK

Telefon sz. 129.

női ruhadiszkekben már megérkeztek
KOHN IGNÁTZ női-, férfidivat és rövidáru üzletében NYIREGYHÁZÁN városházpalota.

nak ez a nyilatkozata; de tudja a nemzet és kormány is. Hiszen a kiváló politikusnak minden szavát, minden beszédét óhajtva várjuk, mert csak ebből vagyunk képesek a helyzet tiszta képét megalkotni. Óhajtva várjuk, mert ő az, akinek minden szavából, minden tettéből megdönthetetlen igazság, lángoló hazaszeretet sugárzik ki.

Különösen fontos az ő nyilatkozata akkor, midén a válság, a bizonytalanság nyüge nehezül nemzetünkre, midén ellenőrző kötelességet teljesíteni kiváló embernek, jó hazafinak legszentebb feladata.

Tehát báró Bánffy megkezdi ellenőrző kötelességét. Előre elképzeljük, hogy a kiváló hazafi ellenőrző szavai miként tépik foszlányra azon leplet, mely elfedni akarja a nemzet fiát legtöbbször szeméi elől az igazságot, a rideg valót, a kormány habozását.

Ideje már, hogy tisztán lássanak mindazok, akiket a közteher sullya nyom, akiket a bizonytalanság bánt, mi e zavaros helyzetben egyedül báró Bánffytól várunk világosságot. Tőle várjuk, hogy az utat megjelölje, mely a tespedés kátyujából kivezeti az ügyek vezetésének megfeneklett járművét.

Hogy a válság tisztáztassék azon Bánffytól várjuk, akire minden hazáját szerető magyar biztos reménnyel tekint.

A magyar jegybank kérdése.*

Irta: Bergstein Béla.

Hazafiatlanság bélyege nélkül ma az önálló magyar bank ellen nyilatkozni nem lehet. Tudom azt én is, kinek az ad bátorságot az egész ország közvéleményével való szembeszálláshoz, hogy a hideg logika álláspontján állok. A hideg logika álláspontjáról akarom néhány új szempontból az önálló, független magyar jegybank kérdését megvilágítani, kiakarom mutatni, hogy az nem feltétlenül vezet a magyar gazdasági élet alapjának megszilárdulásához, s hogy oly jelentős körülményekkel is kell számolnunk, melyeket politikusaink mindeddig figyelmen kívül hagytak.

A bankközösség megszüntetéséhez vezető ut a készpénzfizetések felvétele. Ezen akarnak haladni a magyar politikusok anélkül, hogy a valutarendezés csillagos egéből letekintene a praktikus viszonyokra. Ma midőn az egész világ mohó vágyakozással tekint minden darab arany után, s midőn a világkereskedelmet úgy lehetne definiálni, hogy az vadászat az aranyra, akkor mi a valutarendezés meggondolatlanságával nyílt piacra akarjuk dobni aranykészletünket, hogy mindenki, kinek érdekében áll fizetéseit arany által teljesíteni, külföldre juttathassa arany-alapunkat. A Hertzka-féle teória hatása ez, mely szerint az aranyalap természetes hullámlása, csökkenése, avagy emelkedése megengedhető. Azonban mi lesz, ha e hullámlás nem lesz természetes? Mert ma, midőn az egész világ kivétel nélkül aranyra vár és pénzre vadászik, mikor a pénzügyviszonyok az egész világon egyformán igen sulyosak, nem remélhető, hogy a készpénzfizetések felvételével külföldre került aranyaink valaha csak úgy természetesen visszakerüljenek! De mi is idézte elő a mai sulyos pénzügyviszonyt és magas kamatlábat? Csakis az, hogy a kereslethez mértén kevés az országban levő készpénz. Fokozni kell tehát a készpénzmennyiségét és nem csökkenteni. Azok azonban, akik a készpénzfizetés álláspontján vannak, elfelejtik, hogy minden tizkoronás arany, mely a közös bank pincéjéből kikerül, tizenöt koronával csökkenti a készpénz-

* Cikkiróval mindenben nem érthetünk egyet. A vélemények megnyilvánulásának azonban gátat vetni nem akarunk és a fejtegetéseket annak a megjegyzésével adjuk le, hogy az ellenvélemények megnyilvánulásának is teret engedünk.

mennyiséget, mert minden a közös bank betétjében levő tiz koronás arany huszonöt korona bankjegykiadásra nyújt alapot. Védeni kell tehát az arany-alapot, hogy növeljük a készpénzt, s csökkentjük a kamatlábat! Ezt kívánja minden magyar ember érdeke s önmagának mond ellen az a hazafi, ki a sulyos és sem pillanatnyinak, sem lokálisnak nem nevezhető pénzügyviszonyokon akar változtatni egyrészt, másrészt pedig a készpénzfizetések felvételét követeli.

De tegyük fel azt, hogy államférfiaink mégis elfogadják a kész fizetések felvételét, melyet az osztrák—magyar bank meg is kezd. Akkor sem képzelhető el az, hogy az összes bankjegyek egyszerre aranyra beváltassanak, hiszen az aranyalap sokkal kisebb, mint a forgalomban levő bankjegyek mennyisége, ezen alapulván a bankelmélet. Nem tehető tehát egyéb, minthogy az új nemzeti bankok közvetíték a közös bankjegyek bevonását, becserelvén újra a régi. Abban a pillanatban azonban, melyben a két nemzeti bank létrejön, illetőleg bankjegyeik a forgalomban megjelennek, a két állam között nemzetközi valutaviszonyok állanak elő. Az osztrák pénz és váltó a magy. piacon abban a pillanatban áru és megfordítva. Mivel azonban a magyar állam kivitele Ausztriába kisebb, tehát „pénzkivitele” nagyobb, a magyar bankjegyek és váltók árfolyama Ausztriában szükségképpen esni fog, a mi azt jelenti, hogy például 100 osztrák koronáért 102 magyar korona vehető. Mely magyar ember váltja be már most bankjegyeit a magyar nemzeti banknál? Kimegy Ausztriába, ott kap a közös bankjegyekért osztrákot, ezért vesz még több magyart, s fényesen beütvén a spekuláció, a dús nyereséggel hazatér. Ennek következtében azonban a kereslet a magyar bankjegyek és váltók után annyira emelkedik Ausztriában, hogy a bankjegyek értéke eléri a paritást, s ekkor megfordul a helyzet s ugyanaz áll elő nálunk, mint a mi volt Ausztriában. Majd a helyzet ismét és ismét megfordul, s az árfolyamok süllyedni és emelkedni fognak, mint a mérlegkarja, míg végre a közös bankjegyek kifogyásával passzív kereskedelmi mérlegünk természetes eredményeként egy nagy kilengés marad meg Ausztria javára. Ez a nagy, megmaradó kilengés pedig a magyar váltóárfolyamokat szükségképpen az egész világon lenyomja és a magyar váltókat és bankjegyeket különösen a bécsi piacon alkalmas spekuláció tárgyává teszi, s előáll az a helyzet, mely Berlin és Oroszország között egykor előállott, s a melynek megszüntetéséhez egy Wittének a szelleme kellett. Mindennek pedig az lesz a következménye, hogy épen az ellenkezőjét érjük el annak, aminek elérésére a valutarendezéssel törekedünk. A magyar pénz értéke, a helyett, hogy szilárd maradna, még sokkal ingadozóbbá válik a mainál! S ez az ingadozás megöli hiteit, tönkre juttatja külkereskedelmünket. A magyar papírok tömegesen fognak haza kerülni a kamatláb maximumát éri el, s egy olyan gazdasági krízis ált elő, melyhez még az 1811-i devalváció sem fogható.

Azonban képzeljük magunkat abban a kellemes helyzetbe, hogy mindez nem történik meg. Az emberek tartózkodni fognak a helyzet-adta bankjegy-spekulációk kihasználásától, valutánk is minden logika és következtetés ellenére is megszilárdul, s az említett gazdasági krízis sem következik be! Azonban a két állam pénzügyének mégis külön kell válni, kell, hogy a közös bankjegyek levonassanak. S pedig mivel a közös banknak nincsen elegendő arany alapja, kell, hogy a két nemzeti bank váltsa be a régi bankjegyeket ujakra, melynek fejében a közös bank váltótárcáját, illetőleg arany-alapját természetesen a beváltás arányában megkapják. Azonban mi annak idején az osztrák

gyárost is közös bankjeggyel fizettük ki. Ma tehát, midőn a leszámolás pillanata elérkezett, mi, magyarok tartozunk beváltani azokat a bankjegyeket is, melyeket fizetesképpen Ausztriába küldtünk. (Mert más különben olyan volna a helyzet, mintha a mi bankjegyeinket a német birodalmi bank cserélné be aranyra.) Mi pedig ezen a téren nagy mértékben hátrányban vagyunk, mert a mi kereskedelmi mérlegünk volt állandóan passzív. Mi mindig több pénzt küldtünk Ausztriába, mint onnan vissza, s a forgalomban levő bankjegyek óriási, legnagyobb mennyiségének szükségképpen ma is ott kell lenni. Midőn tehát az új osztrák jegybank elvállalja azt a szívességet, hogy a Magyarországból eredő bankjegyeket is becsereéli osztrákra, nem teszi azt ingyen. A nagyobb bankjegy-mennyiség fejében követelni fog nagyobb részt az aranyból. S mivel a közös jegybank először mindkét félt váltókkal fogja kifizetni, mivel még a bankjegyek forgalomban vannak, nem adhatja ide az arany-alapot, s csak azután nyúl az aranyhoz, s mivel nagy kérdés, hogy a Magyarországon levő bankjegyek mennyisége felülmulja-e a közös bank magyar váltótárcáját, kivagyunk téve annak a kellemetlenségnek, hogy kifizetnek bennünket váltókkal, s az új magyar jegybanknak minden jut, csak nem arany. Ez pedig a mai sulyos, igen sulyos pénzügyviszonyok között, mikor aranyat még „aranyért” sem lehet szerezni, oly megpróbáltatás volna, mely erősödő fellendülő gazdasági életünket egy csapásra porba döntené.

Mindezeket még nem vették észre politikusaink. Sőt nem vették észre azt sem, hogy az önálló magyar jegybank létesítésére irányuló mozgalom határozott ellentétben áll korunk gazdasági törekvéseivel!

Nézzük a latin vagy a skandináv pénzügyviszonyt, nem-e politikai akadályok lerontására szolgálnak! Az egységes világ-pénz és világ-bélyeg nem-e azt célozza, hogy nagy területek gazdaságilag egyesítenek. S ekkor mi elavult eszmékkel akarunk új iskolát alapítani. Uttörönek lenni is érdem! mondják; azonban vigyázat! nehogy a saját nyakunkat törjük ki az uttörésben.

Pénteki levél.

Cirkulus vitiosus.

A nyiregyházi asszonyok közös konyhát akarnak csinálni, megokolván ezt a cseléd-, lakás-, kenyér-, hus-, szóval az általános drágasággal. Aztán, ... nagyon nehéz a közös konyhát megcsinálni nekik, merthát nagyon drága a lakás, meg a cseléd.

Furcsa. Hát mi a garabonciás diákok képzeltek önök, nagyságos asszonyaim? Hogy mihintsigesen közös konyha lessz, akkor egyszerre megszűnik minden drágaság? Hogy ahhoz semmi más nem kell, csak a kamarából, konyhából szobát csinálni, a cselédeket elereszteni, fűszeressel, mézáróssal, piaccal tovább abszolút semmit nem törödni? Hogy a tömegháztartás számára majd ontja a hegy a bort, esze nélkül terem a buza és kérésig érő sárjában gázol a tehén? Sőt — mert a cselédtelenség volt a legfőbb argumentum — a parasztanyák rácafolva Deák Ferencre, esztendőnként kétszer adnak cselédnek valót?

A drágaság nem egyes háztartásonkénti tünet, hanem általános tény, amivel mindenféleképpen számolni kell, amit kikerülni teljességgel lehetetlen. A tömegbeszerzés papíron kimutatott olcsósága éppen olyan, mint általában az ilyen papíros bölcseségek. Semmi-vel sem jobb izü a szakácskönyv paprikás csirkéjénél és nem hasznosabb a vincellér újságból való szőlőkapálásnál. Tömegháztartást élvez a katona is. Tömegesen szerzik be a húst, kenyeret, lópokrócot, mindent, azonban kérdezzék meg csak — most jöttek haza ugyis

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

„Roche”

*Kapható orvos, rendeletre a gyógyszerárakban. — Ára évenként 4.—korona.

HIREK.

Október 6.

Aradi golgotha, kegyeletünk ismét felkeres!

Dicső, halhatlan halottaink poraiból megszentelt nyughely, a hálás magyarnemzet veled foglalkozik eme gyászos évfordulón.

Mily jó, hogy a gondolat nem ismer erőszakot és önkényt. Egy nemes gondolat szárnyal feléd, szabadságharczunk legdicsőbbjeinek martírvéréből megszentelt nyughely. Ott vannak mindnyájan, akiknek szive feldobog annak elgondolására, hogy egy ily napon vértettek el azok, akik hazánk szabadságáért küzdöttek, akiknek más bűnök nem volt, mint az, hogy szerették, hogy imádták hazájukat!

Igen, volt idő, amikor életével fizetett, aki igát viselni nem akart, aki honának szabadságáért sikra szállott. Csodák kora volt ez, melyet alig képes felfogni, megérteni a mai önző, hajlongani megtanult ivadék.

Ébredjétek, ti dicsők, ti igazi nagyságok! Keljétek ki sirotokból és tanítsátok meg hazánkat úgy szeretni, amiként ti szerettétek. Beszéljétek hozzánk, hiszen legalább ma, október 6-án reátok hallgatunk. Ha nem értünk meg, ha gyarlóknak érezzük magunkat nyomdokaitokon haladni, megtanulunk előttetek pirulni.

Ébredjétek, eszméitek világa ragyogja be az egész hazát, melynek fényénél tanuljuk felismerni azon jolyok és igazságokat, melyek nélkül képtelenek vagyunk értékelni, megbecsülni mindazt, amikért küzdöttetek, elvértettetek. Ami a testnek az éltető lélek, az nemzetünknek a ti eszméitek. Ezt az eszmét keressük sirotok felett. Ezt az eszmét oltuk ma mindenikbe, mert e nélkül üres, értéketlen gyászünnepeink!

Midőn ünnepelünk s hálánk és kegyeletünket fejezzük ki elévülhetlen, életek árán szerzett érdemeitek előtt, tudjuk, hogy fáj nagy lelkeiteknek azt látni, hogy ez a nemzet megtagadta eddigi erényeit, megtagadta dicső múltját. De ne ítéljétek el, mert ha elítéltek ti is, akkor nem vagyunk méltók, hogy megközelítsük a nyugvó poraitok által megszentelt hantokat. Ne ítéljétek el, mert akkor nem vagyunk méltók, hogy nagy neveiteket ajkainkra vegyük, midőn emléketekre gyászünnepet szentelünk.

Nem azt akarjuk mondani, hogy nem vagyunk méltók hallani feddő szavaitokat. Méltók, nagyon is méltók vagyunk erre, mert nem tudjuk megbecsülni küzdelmeitek és éltetek árán szerzett jogainkat. Idegenek vagyunk itthon. Ez a föld, melyet véretek árán váltottatok meg, nem nekünk terem. Hazánkká a nagy világ lett és mi boldogok vagyunk, ha egy kegyes mosoly jutalmazza térdhajtásainkat.

És te nemzetem, mely a mai napon kegyelettel ünnepepsz, halid meg az aradi tizenhárom vértanu intó szózatát. A halottak, a halottak eszméi beszélnek hozzád. Értsd meg, amit az elporlott ajakak szólnak és tanulj hazádat, eme drága örökséget, igazán szeretni. Talán nem vagy erre képes? Talán még ma is álprófétáknak hiszel? Akkor nem vagy méltó, hogy egy jobb jövőre reménye tápláljon.

A mai nap, az aradi vértanuk emlékének gyásznapja. Keressük fel e megszentelt nyughelyet és hálával adózzuk azoknak, akik életüket áldozták fel hazánkért és érettségünk. Jöjjenek el azok is, akik nemzetünk sorsát kezükben tartják és tanulják meg, hogy jólét, hírnév, sőt maga az élet is mind semmi, ha annak árán hazánk, nemzetünk szabadságát megvédelmezhetjük.

— a katonafiaiktól: ugyan jobb izü volt-e az ezredszakács vaggonnal vett káposztája, mint amit odahaza vágnak a demecseri kertek alatt, egy főzetre valót egyszerre?

Ha Fick Ottó ur Nyiregyházán lakna, aligha inspirálta volna őt a felesége a boarding house szervezésére. Mert a nyiregyházi asszonyok legalább kilencvenkilenc százaléknak egyedüli foglalkozása a háztartás vezetése. Hogy ezzel bajuk, dolguk van? Ugyan, kérem. Hát az uroknak a háztartás költségeinek előteremtésével semminéven nevezendő gondja, dolga sincsen?

Egy életrevaló gondolatot azonban láttam a nagybecskerei közös konyhánál. Bár hiszen ez még csak gondolat, csak terv. Hogy éttermet is rendeznek be, ahel legényemberek kapjanak jó, olcsó ételt, cigánytányérozás és pincérborralától mentesen. Nem tudom, tervbe vették-e ezt a nyiregyháziak is. Ez fölférne. Föltéve mondom, hogy jó és olcsó ételt kapnának. Azok ugyanis vendéglői kosztra vannak utalva és konkurencia révén bizonyosan könnyítve lenne most igen nagyon nehéz megélhetési viszonyaikon.

Különbözik pedig a könyvkereskedő urak szíves figyelmébe ajánlom a közös konyha megnyitásának idejére szakácskönyvek sürgős beszerzését. Mert úgy látom, piacuk lesz akkor azoknak, de nagy.

Igen nagyon szeretném én tudni, ugyan mitől jó a nemes gimnázista ifjuraknak a trombita? Vajh a fizikát, vagy a magyar nyelvet, a rajzoló geometriát vagy egyenesen a görögpótló irodalmi olvasmányokat szokják-e gyakorolni rajt?

Ha a tornagyakorlataik között játszanak talán katonásdit, s ahoz szükséges mulhatlanul nekik a trombitaharsogás, van erre kiadott, illetőleg a város közönsége által átengedett gyakorlóterük, ahol kedvükre recsegtethetik, akár a nap teljes huszonnégy óráján át is, ha éppen gusztusok tartja.

Azonban, hogy mi a veszekedett menydörgős menykőnek riasztgatják véle bent a városban az embereket, azt igazán nem tudom az ő tanulások érdekében valónak elhíhetni. Nem vagyok ugyan hiszterikus, de nem is szokom az idegeimet kötéilverőtől beszerezni, hanem hétfőn este egy második vagy harmadosztályos kamasz kölyök olyan éktelen idegessé tett kellemes kis hangszerének egyenesen a fülembé való recsegtetésével, hogy igazán szerencsém volt akkor nekem, de még a kölyöknek is, hogy tudni szokja a balkezem, mit akar tenni a jobb. És megfogta, olyan erővel azonban, hogy egy negyedóra múlva is meglátszottak a körömhelyek rajta. Mert mikor még csak egy tisztességesen küldtem az ifjut oda, ahol a bors terem s akkor még egyenesen hozzám ugrott és tüdejesszakadtából fujta, engem elfutott a csaknem fékezhetetlen düh és valami ellenállhatatlan vágyam támadt, az ifjonec torkára ütni a rézdudát. Hallottam már ilyes panaszokat régebben, tulzásnak vettem azonban az — idegeskedők — szavát. Bocsánatukat kérem. Ha azonban ezt a kamaszt én egyszer a saját trombitájával találom fejbevágni, hát azon senki se csodálkozzék. Felhívom erre az esetre, a gimnázium jóhírneve felett féltékenyen őrködő igazgató ur szíves figyelmét.

Legutóbbi Pénteki levelembe bosszantó sajtóhiba csuszott. Nem prózai lényt, hanem „prózai gondok feletti lényt” irtam.

Előfizetési felhívás!

Az új évnegyed alkalmából tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, szíveskedjenek azt mielőbb megújítani, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Ünnepeljünk a halhatlan vértanuk emlékéhez és egy hálás nemzethez méltó kegyelettel!

Megyegyülés. A f. hó 8-án tartandó megyegyülés fontosabb tárgyai: A dadai alsó és nyirboghányi járásokban II. szolgabírói állások szervezése. A vámdíjtételek felemelésének kérdése. A virilizmus eltörlése ügyében határozathozatal. Alispáni előterjesztés a tisztújítás határidejének megállapítása tárgyában. Nyiregyháza város önállósítása. A kisvárdá—dombrádi, kisvárdá—nyirmadai, a buj—balsai, nagykálló—nyiradonyi vasuti vonalak segítése.

Esküvő. Stern Ödön karcagi nagybirtokos f. é. október hó 8-án délután fél 4 órakor a nyiregyházi izraelita templomban tartja Haas Irénnel, Haas Ignác földbirtokos leányával, az esküvőjét.

A kisvasutak igazgatósága a Szőlőtelepen folyó szüretelés miatt a sóstói meneteket f. hó 15-éig járatni határozta el.

A közös konyha ügyében f. hó 2-án értekezlet volt, amelyen azt megalakítottak mondották ki. Ezideig 20-an irták alá az ívet. Alapítási költségekre 60 koronát, élelmezésért pedig adagonként és havonként 80 koronát kell fizetni. Részletes felvilágosítással a szervezéssel megbízott Popini Albert szolgál.

Nyiregyháza vezet. A pár évvel ezelőtt megalakult nyiregyházi torna- és vívőegylet ismét szaporította győzelmeinek a számát. A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub vasárnap délután tartott országos versenyén Matulka Ödön a diszkoszdobásban 32-22 méterrel első lett. A súlydobásban 10 m. 49 cm.-es dobásával a II-ik díja érdemelte ki. A gerelydobásban is győzelemmel állotta meg Matulka a helyét, amennyiben 32 m. 43 cm.-es dobásával haza hozta a 3-ik díjat. Nem csak a mérkőző bajnok és az őt kiküldő tornaegyesület, hanem Nyiregyháza város is büszke lehet a győzelemre, melynek falai között olyan sikerhez vezető szeretettel üzik a tornázás nemes sportját. Valóban szükség is van rá ebben az elsatnyult világban, mert hiába, ép testben lakozik ép lélek.

A „Leány-Egyesület” estélyei. Az egészségben és részleteiben egyaránt páratlanul szencsációnak ígérkező s göliati léptekkel rohanó „Leány-Egyesület” estélyei iránt érdeklődőket, tehát városunk egész — óriási mérvben izgatott — publicumát a következőkben vagyunk szerencsések az idevonatkozókra fölvilágosítani. Mindenek fölött általánosságban a végignézett próbák után ítélve annyit, hogy soha eddig nem látottan páratlanul tüneményesnek ígérkező műelővezetben léssen részünk. Csupán az a tény, hogy színházuak viharvert, ütött-kopott deszkáin 70 gyönyörű szép leány fogja magát produkálni, oly óriási sikert biztosít, amilyenre eddig a legkopaszabb riporterek sem zengtek. A műsor első számát dr. Szabó László prologusa képezi az e téren előnyösen ismert Kertész Bella k. a. előadásában. Ezt követi Gárdonyi Géza idegenből átültetett egyik poétikus kis vigjátéka, a „Nő-kérdés”, Bozán Ilonka, Lipovniczky Edithke, Jóna Iluska, Kovács Irénke, Váci Irmuska kisasszonyok, dr. Oláh Lajos és Surányi Sándor urak közreműködésével. Végül slágerképen a legmesebb élőképek jönnek (nyár, ősz, tél, tavasz szobrok), melyek záradékaul, ezekkel szinte egybeolvadván, 48 hölgy kartáncot lejt. Ha ezekhez vesszük még, hogy a zenét Gyula bátyánk vagy a debreceni honvédeknek fogja szolgáltatni, kész egy oly isteni program, melyhez képest a Čarusé Kis-miska. Az előadások különben a városi színházban f. hó 12 és 13 napjain tartatnak, de ha a publikum úgy kívánja, 14-én ismétlésben lehet része. Kezdeté minden este pontban 8 órakor. Jegyek a rendes színháziak;

Őszi újdonságok nagy választékban érkeztek
 ≡ STERN SÁNDOR ≡
 uri- és női divatüzletében Nyiregyházán, Pazonyi-utca 2. sz. Takarékpénztár-épület.

válthatók f. hó 10-ől Jakobovits Fannykánál s az estélyek alkalmával — esti 7 órától — a színházi pénztárnál. A pótlandókgig au revoir!

Képviselési közgyűlés volt tegnap délután, mely alkalommal a hirdetések kifüggesztése ügyében tett intézkedéseket jóváhagyták, a Korona tatarozási költségeit folyósították, a Morgó kocsma költségvetését elfogadták és Susztek Pálnak szabadságot adtak.

Névmagyarosítás. Grünfeld József kisvárdai illetőségű budapesti lakos vezetéknévét Mezei-re magyarosította.

Uj gyár. A Pápai lapokból vesszük át a következő örvendetes hírt: A „Műszaki Világ” szaklapban olvassuk, hogy Siklóssy István nyiregyházi mérnök nagyszabású vasöntödét és mezőgazdasági gépgyárat tervez Pápan. Nekünk ugyan nincs tudomásunk e tervről, de ha tényé válna, mindenesetre nagyon örülnénk a dolognak. A vasöntöde és gépgyár rendkívül jelentőségű volna városunkra, de főleg vidékére, mert bizonyára nagyban hozzájárulna ahhoz, hogy megyénkben a kivándorlás megszűnjék, vagy legalább is a legkisebb térre szorítkozzék. Hogy magára városunkra mennyi előnye volna, azt nem is kell fejtegetni, de egyik vezető cikkünkben már rámutattunk arra, hogy férfi munkások foglalkoztatására mennyire helyes volna a vasipar-fémáru stb. gyár létesítése. A kérdéssel különben még foglalkozni fogunk s itt csak annyit jegyezzük meg hogyha Siklóssy mérnök valóban tett, vagy tenni fog ajánlatot a gyár létesítése érdekében, az ajánlat felett nem kell sokáig gondolkodni s véleményünk szerint a legmesszebb menő koncessziókat meg kell adni részére.

Vasutasok felesketése. A magyar királyi államvasutak szolgálati szabályzata szerint ezután a munkások is tartoznak esküt, illetve fogadalmat tenni. Szabolcs megyében hétfőn tették ezt le az egyes állomásokon. Nálunk a szociálisták által az okt. 10-iki munkaszünet érdekében támasztott mozgalom eredményel nem járt, az esküt mindenütt akadálytalanul kivitték a debreceni üzletvezetőség kiküldöttéi.

Uj lap. Hézagpótló munka kiadását mondta ki egy törekvő emberből álló csoport, amikor „A Pálya” szerkesztését elhatározta. Az egyetemi, főiskolai és középiskolai ifjuság ugyanis régen érzi egy olyan szaklapnak a hiányát, amely anyagi és szellemi érdekeiket képviselné és azt elő is mozdítaná. „A Pálya” Budapesten hetenkint 16 oldalon jelenik meg. Segíteni, utbaigazítani kívánja olvasóit az életpálya szövevényes utain. Tudatja a vidéki hallgatókkal az egyetemi élet eszményeit. Minden héten közli a rectori és quaestori hirdetményeket, annak idején a vizsgabizottságokat és terminusokat. A szerkesztőség nevében Sándor Soma, Bartos Mihály, Leffler Béla és Bergstein Béla irták alá a felhívást. Valamennyi név ismerős megyénkben s ezért az új vállalat támogatása a szabolcsiaknak kétszerezsen kötelességükben áll. A félévenként 4 koronában megállapított előfizetési díja VIII. ker., Rákóczi-u. 71. sz. a lévő szerkesztőség és kiadóhivatal címére küldendő.

Halálos szerencsétlenség történt a Fűher-féle téglagyárban kedden, amidőn Löbl Gyuláné ruhája tejforralás közben meggyuladt, minnek következtében ő sebeibe belehalt. A temetés nagy részvét mellett ment végbe.

Pálinkamérők vasárnapja. Szabolcs vármegye törvényhatósága régebben kifejtette már a pálinkamérések vasárnapokon való bezárásának a szükségességét. A vármegyék számottevő részének a támogatásával talál-

kozó ezen határozat meghozatalának lehet betudni, hogy a pénzügyminiszter a napokban elhatározta, hogy a finomabb pálinkaneműek mérések vasárnapokon való árusítását betiltja. A közönséges pálinka eladását azonban korlátozás alá nem veti, dacára annak, hogy az iszákosok tulnyomó része azt fogyasztja.

Megszurt ember. Kanyár község kocsma-jában Tóth Péter és Horváth Sándor jómódu gazdálkodók együtt itták a „hegylevét”. A kanyári dombok múlt évi termése azonban nem akármiféle löre, mert az iszogató földmivölök ép úgy berugtak tőle, mintha Tokaj hamisítatlan terményét fogyasztották volna. Ebben az iluminált állapotban kezdték a kiegyezés válságát tárgyalni. Nézeteik között azonban majdnem olyan nagy volt az elterés, mint a Wekerle és Becké között. De míg azok a fehér asztalnál összebékültek, addig a kanyári pplitikusok késhegyre mentek, miközben Tóthot Horváth sulyosan összeszurkálta.

Tűz. Dombrádról írják, hogy ott Tutor Antal és Mézes Mihály háza leégtek. A faluban kevés a kut, mivel a lakosság a Tiszából szerzi be vizszükségletét és így az oltás nehézségekbe ütközött. A kárt 5—6000 koronára lehet tenni.

Rémes gyilkosság. Bercel község egyik köztisztviselőjében álló polgárát, Fedor Jánost széthasított fejjel találták meg tegnapelőtt. Az ottani vendéglőbe tért be és pár perc múlva az udvaron át akart lakására menni. A kocsmáros nagy zuhanást hallott, de amikor kiment az udvarra, akkorára a tettes a kertben lévő termények között megbujt. A nyomozat alapján Molnár Mihály ottani kisgazdát vizsgálati fogságba helyezték.

Az erdősítések előmozdítása érdekében a földmívelésügyi miniszter évente nagymennyiségű csemetét oszt ki. Folyamodványokat az erdőfelügyelőség dec. 15-ig lehet benyújtani, mert a tűzölőanyag hiánya miatt megyénkben is élénk a kereslet.

A visszavándorlás előmozdítása céljából a Magyar Gazdaszövetség elhatározta, hogy ingyen közreműködik az eladásra kerülő földek parcellázására. A bejelentések a budapesti központhoz intézendők, amely eddig is több szabolcs megyei birtok eladását vezette be nyilvántartásába.

Bérbeadás. Kisvárdai vásárvámszedési jogát f. hó 14-én adják bérbe.

Bezárt fürdő. Nyiregyháza város a tulajdonát képező Sóstó-fürdőt f. hó 1-én bezáratta, s egyidejűleg intézkedett, hogy a városi gőzfürdő, úgy a gőz: mint a kádfürdőt használók igényeit minden tekintetben kielégíthesse.

Próbavágás. Ugy értesülünk, hogy a város hatósága a szarvasmarha árának nagymértvű esése miatt próbavágás tartását rendelte el. A cselekmény magában hordja a tett dicséretét.

Uj munkatárs. Benedek János országgyűlési képviselőt sikerült munkatársunknak megnyerni. Szükségtelennek tartjuk az ő egyéniségét méltatni; ismert az ő neve nemcsak a t. házban, hanem az ujságok hasábjain is.

Szüret. A folyamatban levő szüret nem elégíti ki a birtokosokat. Fele, vagy legjobb esetben kétharmada termett csak a múlt évi mennyiségnek. Ezen kívül a must azonnal és sebes erjedésnek ered, ami a benne lévő sok idegen anyagtól ered.

Nagy tűz. Lapunk zártakor értesülünk, hogy az Igricén nagy tűz pusztít.

Kazaltűz. Városunk határában lévő Antal tanyán vasárnap kigyuladt egy szénakazal, melyet a kivonult tűzoltóság hamarosan lokalizált.

Baleset. Kis István vas megyei gyermek kezét egy szecskavágó összeroncsoolta.

Megrendszabályozott kofák. Kertész Bertalan főkapitány külön szabályrendeletet alkotott a kofákról, amellyel hálára kötelezte a drágasággal küzdő lakosságot. Főbb intézkedései ennek a következők: Engedély nélkül nem szabad kofálkodni. A kofák külön helyen árulnak a termelőktől. A tejárusok kóstoló kanalat tartoznak beszerezni, melyet minden használat után meg kell tisztítani. Legfontosabb intézkedése a tervezetnek az, hogy a kofák karjukon ép úgy mint a rendőrök számot fognak viseini, mivel a vásárlókat több ízben becsületükben megsértették, akik azonban orvoslással élni nem tudtak, mivel a sértegető asszonyt névleg nem ismerték. Ragályos vagy udnorító betegségben szenvedők engedélyt nem kapnak. Eltiltják a kofálkodástól a cselédeknek alkalmas fiatal nőket is, mivel azok a kofálkodást sok esetben csak ürügyül használták, hogy tulajdonképeni életmódjukat eltitkolhassák.

Uj menetrend. A kisvasutak téli menetrendjét mai számunk másik oldalán hozzuk.

Hirdetmény.

Folyó hó 7-én Dombrádon tartandó országos vásár alkalmából Nyiregyháza és Dombrád között a következő külön személyszállító vonatok közlekednek:

Nyiregyháza	indul reggel	4 ⁴⁰	Dombrád	indul délután	4 ⁰⁰
Ny.-Vármegye-ház-tér	„	5 ⁰⁰	Telektanya	„	4 ³¹
Sóstó-Fürdő	„	5 ²⁶	Nagy-Halász	„	5 ⁰⁰
Kótaji-Szőlők	„	5 ³²	Rétköz-kendergyár	„	5 ⁰⁶
Kótaj	„	5 ⁴³	Ibrány	„	5 ¹⁶
Buj	„	6 ¹²	Buj	„	5 ⁴⁰
Ibrány	„	6 ³⁴	Kótaj	„	6 ¹⁰
Rétköz-kendergyár	„	6 ⁴⁴	Kótaji-Szőlők	„	6 ²²
Nagy-Halász	„	6 ⁵⁰	Sóstó-Fürdő	„	6 ³⁰
Telektanya	„	7 ²⁰	Ny. Vármegye-háztár	„	6 ⁵³
Dombrád	érkezik d. e.	7 ⁴⁵	Nyiregyháza	érk. este	7 ⁰⁶

Nyiregyháza, 1907. október hó 5-én.

Nyiregyháza vidéki kisvasutak üzletvezetősége.

Uj elektrotechnikai üzlet megnyitás!

Első nyiregyházi elektrotechnikai vállalat.

Elvállal szakmájába tartozó mindennemű munkák végzését úgy helyben mint vidéken u. m. villamos világítás berendezését és karbantartását, villámhárítók felállítását, házi és magán telefonok, villamos számjelző táblák, mindennemű csengők szerelését és azok évi jókarban tartását saját összeállítású elem töltéssel; továbbá raktáron tartok többféle csengőket, Lechlanche és száraz elemeket, villamos zseblámpákat és azok alkatrészeit, villamos kerékpár lámpákat és nyakkendőtűket stb.

Egy tanuló felvétetik.

Kiváló tisztelettel:

HANKOVSKY GYULA.

Nyiregyháza vidéki kisvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1907. évi október hó 15-től.

Nyiregyháza—Dombrád.

Dombrád—Nyiregyháza.

Csatlakozás a Máv. vonatjaihoz.						
Erkezik.						
Debreczen	—	641	—	136	534	—
Szerencs	—	631	—	139	—	—
Csap	—	622	—	110	—	—
Mátészalka	—	615	—	104	441	—
Vásárosnamény	—	625	—	1219	505	—
Tiszapolgár	—	654	—	—	459	—

Állomások és megálló helyek.	Menetdíj Nyiregyháztól Dombrádig fillérekben		M ó t o r v o n a t				
	I. o.	III. o.	102	104	106	108	110
	I. és III. osztály.						
Indul.							
Nyiregyháza átr. állomás	12	12	604	715	1140	208	550
" Máv. kitérő	24	12	609	722	1146	214	555
" Károlyitér	24	12	615	728	1152	220	601
" Vármegyháztér áll.	24	12	624	734	1200	226	607
* Városmajor	24	16	630	739	1206	231	612
*Erzsébetliget	32	24	634	743	1210	236	616
*Sóstó Máv. megálló	48	24	642	752	1218	246	624
Sóstófürdő	48	24	645	755	1221	249	627
Kótaji szőlők állomás	48	30	650	801	1226	256	532
*Jármly megálló	60	30	—	—	—	—	—
*Tóth megálló	60	30	—	—	—	—	—
Kótaj állomás	60	30	701	813	1238	307	643
*Kótaji szeszgyár	60	40	705	817	1242	311	647
*Kistanya	80	40	710	823	1248	316	652
*Nagy tanya	80	40	715	829	1254	322	658
*Lajostanya	80	50	719	833	1258	326	702
Buj állomás	100	50	725	840	103	333	711
*Buj megálló	100	50	728	843	106	336	714
*Paszabi sarok	100	50	731	846	109	339	717
*Lászlótanya megálló	100	50	736	852	114	345	722
*Megálló	100	50	—	—	—	—	—
*Ibrány megálló	100	50	—	—	—	—	—
Ibrány állomás	100	50	745	901	123	354	731
Rétközkegygyár állo.	120	60	754	910	132	403	740
Nagyhalász állomás	120	60	757	914	136	407	745
*Neszehid	120	60	—	920	—	413	751
*Érhát—Kétérköz	120	60	—	930	—	423	801
Telektanya állomás	140	70	—	938	—	432	810
*Karkalom	140	70	—	944	—	438	816
*Baraczkos	140	70	—	950	—	443	822
*Báránház	140	70	—	955	—	448	827
Dombrád állomás	140	70	—	1003	—	457	835
Dombrád főteza	140	70	—	1005	—	459	837

Csatlakozás a Máv. vonatjaihoz.						
Indul.						
Debreczen	650	1014	208	—	—	856
Szerencs	659	—	344	344	—	905
Csap	655	—	—	—	—	—
Mátészalka	705	—	150	—	—	—
Vásárosnamény	715	—	213	—	—	—
Tiszapolgár	710	1004	—	—	—	—

Állomások és megálló helyek.	Menetdíj Dombrádtól Nyiregyházig fillérekben		M ó t o r v o n a t				
	I. o.	III. o.	101	103	105	107	109
	I. és III. osztály.						
Indul.							
Dombrád főteza	—	—	358	—	1046	—	542
Dombrád állomás	24	12	401	—	1050	—	546
*Báránház	48	24	408	—	1058	—	553
*Baraczkos	48	24	413	—	1103	—	558
*Karkam	48	24	419	—	1109	—	604
Telektanya állomás	48	24	426	—	1116	—	611
*Érhát—Kétérköz	60	30	437	—	1127	—	623
*Neszehid	60	30	442	—	1132	—	628
Nagyhalász állomás	80	40	449	805	1139	146	635
Rétközkegygyár állo.	80	40	454	810	1144	151	640
Ibrány állomás	100	50	503	819	1153	200	649
*Ibrány megálló	100	50	—	—	—	—	—
*Megálló	100	50	—	—	—	—	—
*Lászlótanya megálló	100	50	511	827	1201	208	657
*Paszabi sarok	100	50	516	832	1206	213	702
*Buj megálló	100	50	519	835	1209	216	705
Buj állomás	100	50	523	839	1213	220	710
*Lajostanya	120	60	528	844	1218	224	715
*Nagy tanya	120	60	532	848	1222	228	719
*Kistanya	120	60	538	854	1228	234	725
*Kótaji szeszgyár	120	60	543	859	1233	239	730
Kótaj állomás	120	60	548	904	1240	244	735
*Tóth megálló	140	70	—	—	—	—	—
*Jármly megálló	140	70	—	—	—	—	—
Kótaji szőlők állomás	140	70	559	915	1251	255	746
Sóstófürdő	140	70	604	921	1256	300	751
*Sóstó Máv. megálló	140	70	—	—	—	—	—
*Erzsébetliget	140	70	614	930	106	309	801
*Nyiregyháza városm.	140	70	619	935	111	314	806
" Vármegyháztér áll.	140	70	625	940	120	320	812
" Károlyitér	140	70	630	945	125	325	817
" Máv. kitérő	140	70	637	951	131	331	824
Nyiregyháza átr. állomás	140	70	640	954	134	334	828

*)-gal jelölt 112. sz. vegyes vonat csak minden szerdán és szombaton közlekedik.

Nyiregyháza—Városmajor.

számu m ó t o r v o n a t													számu m ó t o r v o n a t																				
III. osztály.													III. osztály.																				
641	—	957	—	—	—	136	—	—	—	534	—	—	811	Erk	Debreczen	Ind.	650	—	1014	—	—	—	208	—	—	—	712	—	856				
631	—	1003	—	—	—	139	—	—	—	657	—	—	846	↑	Szerencs	↓	659	—	1004	—	1130	—	—	—	344	—	543	—	905				
622	846	—	—	—	110	—	—	—	—	—	—	—	815	↑	Csap	↓	655	—	—	—	—	—	—	—	—	—	716	—	—				
625	—	—	—	1219	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vásárosnamény	↓	715	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	723	—	—			
615	—	—	—	—	104	—	—	—	—	441	—	—	—	—	Mátészalka	↓	705	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	728	—	—			
654	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ind.	Tiszapolgár	Erk	710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30																			
számu m ó t o r v o n a t													számu m ó t o r v o n a t																				
III. osztály.													III. osztály.																				
550	—	835	—	1033	1210	1260	—	242	350	450	525	648	755	—	Ind.	Nyiregyháza állomás	Erk	—	808	—	1043	1124	104	—	240	330	438	538	659	750	—	932	
554	653	848	1005	1042	1220	110	142	246	355	455	536	700	800	848	↑	*Közraktár	↓	632	804	947	1040	1120	100	140	236	326	434	534	655	746	838	929	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Máv. kitérő	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gózraktár	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*Rakóczi utca	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*Gróf Károlyi-tér	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Széchenyi-tér	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
605	706	859	1017	1053	1231	119	154	257	408	508	548	713	814	900	↓	Városháza	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vármegyháztéri állo.	↓	621	752	935	1029	1107	1247	130	225	314	422	522	642	734	826	917	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*Sárkány-utca	↓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
610	711	904	1022	1058	1236	124	159	302	413	513	553	718	819	905	Erk	Városmajor	Ind.	615	745	928	1023	1100	1240	125	217	307	415	515	635	728	820	910	

Megjegyzések: 1. Az indulási és érkezési idők a közép-európai idő szerint vannak kitéve.
 2. Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 559 óráig, a perczeket jelző számjegyek aláhuzásával van kitéve.
 3. A * al jelölt megállóhelyeken a vonat fel- vagy leszálló utas jelentkezése esetén áll meg.
 4. „Sóstó Máv. megálló“ helyen a Nyiregyháza felé közlekedő vonatok nem állanak meg.
 5. Szerdán és szombaton a 101. sz. vonat Ibrány állomástól II-od részként is közlekedik.

6. Nyiregyháza—Sóstófürdő—Szöllőtelepi vonalon közlekedő menetknél az I. osztályban utazók is csak III. osztályú jegyet fizetnek.
 7. Nyiregyháza r. t. város belterületén áthaladó és a távolsági forgalmat szolgáló vonatknál a helyi forgalomban, vagy a Sóstófürdőig utazó közönség, ha az I. kocsiosztályt veszi igénybe, az I. kocsiosztályra megállapított menetdíjat fizeti.
 8. Állomáson felszálló utasok az illető állomáson tartoznak jegyeiket megváltani, mert különben az üzletszabályzat 21. §-ának IV. pontját alkalmazzuk.

Az igazgatóság.

Az iskoláztatás érdekében szigorú rendeletet intézett a közigazgatási bizottság a községekhez és elrendelte a mulasztó szülők ellen a legmagasabb összegű bírság kirovását.

Védekezés a lépfene ellen. A megyénkben előfordult lépfene esetek miatt szigorú rendeletet bocsátott ki a földmivelügyi miniszter alispánunkhoz és az óvintézkedések szigorúan való keresztülvitelét hagyta meg.

Szomorú statisztika. A folyó év tavaszán megejtett sorozás eredményét most dolgozták fel és adták ki statisztikába foglalva. E szerint az átlagos magasság 359 cm.-re süllyedt; a mell átlagos bősége kilégzésnél pedig 86 cm.-t tesz ki. Az emberiség satnyulása évtizedes. A francia katonától a forradalom előtt 165 cm. magasságot kívántak, ma azonban beérik 152-vel is. A fejlettség mérlegelésénél még rosszabbak az adatok. Az ujoncanyagot Magyarországon 5 értékcsoporthoz osztották, mely szerint Szabolcs-megye a 2-ikba jutott; tehát nálunk még eléggé jól fejlett a legénység.

Alkalmi ajándék-tárgyak nagy választékban a legjutányosabb áron kaphatók Vrabcz Andor óra- és ékszer-raktárában, Nyiregyháza Iskola-utca 8. sz. a.

Cirkusz. Wollner-testvérek cirkusza immár csak pár napig tart előadásokat Nyiregyháza. Az igazgatóság által rendezett nemzetközi birkozó versenyek is érdeklődéssel találkoznak s azon kívül a műsor többi számai is jók szoktak lenni.

A magyar varrógép- és kerékpár-kereskedők országos egyesületének a gyűlését Pécsen f. hó 6-án tartják meg. Foglalkoznak a helyzetük javításával, melynek egyik pontjának Herskovits Gyula helybeli kereskedő lesz az előadója. Az általa előadandó tárgy címe a következő: VII. A műszerészeti ipar gyakorlására vonatkozó iparengedeleme kiáltása körüli eljárás egységesítése.

Az automobil omnibusz jelentősége. Közlekedés tekintetében a Nyiregyháza vidéki kisvasutakhoz hasonló olcsó vasutak bevezesése már korszakalkotó ujtásnak volt vehető, mivel az építési töke kilométerenkint felényit sem tesz ki, mint amennyit a nagy vasutakra kell áldozni. Ennek dacára mit tapasztalunk. A Nyv. Kv.-nak több vonala vár még építésre, aminek az a főoka, hogy a kilométerenkint 20 ezer koronára tehető összeget is nagyon bajos jegyeztetni. A költségek még mindig magasak, amelyeket redukálni kell. Ezt a célt szolgálja az automobil-omnibusz. Vasárnap a hawrei Westinghouse cég által gyártott és Arad város tulajdonát képező egyik omnibusz érintette Nyiregyházát, a Pozsonyot Nagyráradig terjedő útjában. A 40 személy szállítására szolgáló jármű minden tekintetben hasonlított a kisvasutak személyszállító kocsihoz. Külömbőség csak az volt, hogy a tetején is voltak ülésre szolgáló padok. Egyik munkatársunk meghívás folytán résztvett a Nyiregyházától Debrecenig terjedő próbauton. Az utak egyenessége, a szembe jövő szekerek száma szerint gyakran haladt a gép 40 kilométeres sebességgel is, de viszont több ízben megállt, hogy az ijedős lovak mellette elvezethetők legyenek. A vasuti átjárókkal is sok baj volt. A karfák alatt egyes helyeken csak úgy lehetett átmenni, hogy ha az őrláncot teljesen megeresztette. Egy helyen még a földet is kellett kaparni a karfa süllyedő vége alá. Az innen délután 5 óra 10 perckor indított automobil Debrecenbe este 7 óra 15 perckor ért be. Nagyobb késést okozott az acetilén lámpás elromlása, mely miatt egy félórát állt a gép utközben. Az elmondottak egybevetése után megállapítjuk, hogy az automobil-omnibusz a köves utakkal egybekötött helységek között nagyon is alkalmas személyeknek olcsón való szállítására. Mindenkit meglepett a Westinghouse-féle modell biztos járása, könnyen való kormányozhatása és pár pillanat alatt való megállíthatása. Ezeknek a képességeknek lehet köszönni, hogy az automobilokhoz nem szokott lovak utközben szerencsétlenséget nem okoztak. A gépet Árpád főmérnök és Müller igazgató vezette. Arad város felismerte az automobilgyártás nagyfontosságát, amidőn egy millió koronára tehető segítséggel lehetővé tette, hogy a hawreigyár ott főgyárat létesítsen. A próbamenet után azt is megállapítjuk, hogy a magyar motor a legjobbak közé fog tartozni és a külföldi versenyben is megállja a helyét.

Bemutatás. Gábel Gyula budapesti tanító e hó 9-én bemutatja az analfabéta katonák számára átalakított módszerét, mely lényegesen különbözik az itt ismertetett gyermek oktatástól. A tanító-gyűlésben ezen alkalommal felmutatni szándékozik a Siposs Árpáddal együtt feltalált irkát is, melyek lehetővé teszik, hogy a rossz írásu emberek egy hét alatt a mintairást elsajátítsák.

Hivatásának áldozata. Ujfehértón Nevelés Péter kéményseprő-segédet Csizmadia Sándor agyonütötte. A gyilkosság a seprési díjon való összeszólalkozásból eredett.

Lopás. Polyák Fáni kótaji lakosnő kárára ismeretlen tettes nagyobb összegű pénzt és élelmi szereket lopott. A gyanu kőborcigányokra irányul.

Buziásfürdő új tulajdonosa, Muschong Jakab, modern berendezésű szénsavműveket állított fel, melyek rendeltetése a buziásfürdői világhírű szénsavforrásokot kiaknázni és természetes folyékony szénsavat szállítani mindennemű ipari célokra. Miután ezen szénsavművek kartellen kívül vannak, bizonyos, hogy mindenki igyekezni fog természetes, vegyileg legtisztább folyékony szénsavat beszerezni és későbbi szükségleteinek céljaira is biztosítani s így nem lehetetlen, hogy a vállalat nagyszabású berendezése daczára, később érkezett megrendeléseket nem lesz képes eszközölni.

„Sirolin-Roche“ a creosot-gyógykezelésnek teljesen új utat nyitott, mivel ugyan maga is creosot-preparatum, de teljesen méregmentes és kellemes ízű. Tüdő- és gégetuberculosisnál tehát jobban ajánlható. Az orvosok egyhangzóan nyilatkoznak annak kiváló jó hatásáról ezen súlyos betegségek ellen. „Sirolin-Roche“ minden gyógyszerárban kapható.

Olyan törekvés föltétlenül megérdemli támogatásunkat, hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezuttal is tudni adjuk, hogy Mauthner Ödön mag nagykereskedése Budapesten a nyáron kezdet akcióját folytatja, t. i. a természetől arankamentes lóhere és luczerna magért nemcsak a napiárnál hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető áránál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudásuk a Muthaner-czeggel, még pedig mint melléklésével, ha arankamentes lóhere — vagy luczernamag felett rendelkeznek.

Nem mindenkinek a torkában van aranyérc, de minden józan eszű embernek, valamint minden nagy énekesnek gondja lesz rá, hogy rekedtség és a légzőszervek meghűlése ellen védekezze. *Fay igazi sodeni pastillát* használják, amikor a bajt akarják megelőzni; csodákat művelnek, ha katarhustól akar az ember megszabadulni s éppen azért világos, hogy minden meghűlési esetben a legközelebbi patikában, drogériában, vagy ásványvízkereskedésben egy skatulya Fay sodeni pasztillát vásárolják és előírás szerint beveszik. Ausztria—Magyarország vezérképviselősege: **Guntzert W. Th. Wien XII., Belgofferstrasse 6.**

Az Alexin Zsirművek által a pécsi kiállításán felállított pavilonban a látogatóközönség „Alexin“ növényzsírral készített huszművek és „Kalács-Alexin“ növényvajjal sült süteményeket ingyen izlelhet meg. A nagyközönség fokozott fogyasztással adja jelét annak hogy az „Alexin“ gyártmányokat a logjobbnak ismeri el.

Orvosi körökben már régismert tény, hogy a *Ferencz József keserűviz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó és emlitésreméltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József keserűvizet.*

Ötös szám. Ezen egyszerű elnevezés alatt jött forgalomba és vált általánosan ismertté és kedvelté azon pompás kávékeverék, mely **Cuba, Gyöngy, Jáva és Moccának** szakszerű vegyítése s naponként frissen pörköltve 2 frt 30 krért kapható Hoffmann Adolf üzletében.

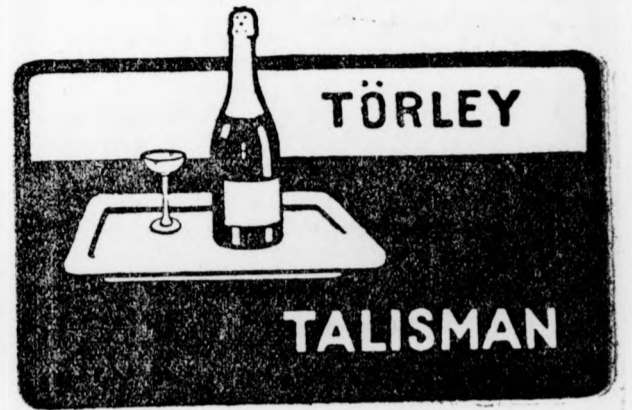
Salon és kerti tüzijátékok, bortaposó zsákok, gyorsan száradó padló lakk (honi gyártmány) tartós és tükörfényű. Ugy szintén az összes csakis legjobb minőségű fűszerárak beszerezhetők olcsóbban mint bárhol **Hirschler Mór fűszerkereskedőnél** Nyiregyháza. (Volt Török Péter féle üzlet).

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

A t. közönség szives figyelmébe ajánljuk Preisz Bertalan (Korona-épület) posztó áruházát, a hol is a legújabb hazai férfi gyapju szövetek valamint a legdivatósabb női costümöknek való kelmek kaphatók.

Nyilt-tér.*

Elérhetetlen vágy epeszti egy intelligens, 22 éves, csinos fiatalember szívét, mert nincs a sok fiatal és szép leány között egy sem, aki szeretne. Ha akad mégis, az írjon „Elérhetetlen vágy“ jelígre bő személyleirással a kiadóba.

* E rovat alatt közlőtekért nem vállal teljőséget a szerkesztőség.

Hirdetések.

A Széchenyi-tér 3. számú ujonnan átalakítandó házam egyik utcai lakását — esetleg egy üzleti helyiséggel — avagy, egy 4—5 szobát igénylő hivatalhelyiség gyanánt, f. évi november 1-re **bérbeadom.**

Lichtmann Vilmos,
(Gróf Károlyi-ter.)

„URSUS“

a legtökéletesebb és szabaddalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acél gerenda szerkezet, legmagasabb nyomóképesség.

Tányéros sajtók!

Szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkek-ből,

valamint

vadászfegyverekről, vadászati felszerelésekről, porzellán és meidingi kályhák,

konyha különlegességekről képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula

vaskereskedése

DEBRECZEN Piac-u.

Lőpor áruda!

Megyeház-tér 14-ik szám alatt
egy fodrászüzlet azonnal

ELADÓ.

Értekezhetni lehet Kótaji-u. 102. sz.

Szőlő-
oltványo-
kat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **Caspari Frigyes**, Medgyes 95. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

KALÁCS ALEXIN

LEGFINOMABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN PÓTOLJA A
TEA-VAJAT

FÖZÉSNÉL, SÜTÉSNÉL, KIRÁNTÁSNÁL ÉS 25%^{al} SZAPORÁBB
NEM AVASODIK
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVÁ
CSAK E VÉDJEJEGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT!
!! FOGADJUNK EL!!

KAPHATÓ MINDEN FÜSZER
KERESKEDESBEN

Nyiregyházi Göztéglagyár
Részvénytársaság.

• Városi iroda: Városház-utca 7. szám. •

Ajánlja kitünő minőségű:

géppel gyártott tégláit,
géppel gyártott válogatott tégláit,
kézzel gyártott tégláit.

Helybeli megrendelések hához szállítanak.

Saját sajtólásu, kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

„BÓNIOL”

(Bejegyzett védjegy)

kókuszszirt árusít az
Első Magyar Kókuszdió Olajgyár
„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fia Nyiregyháza

ŐSZI UJDONSÁGOK

női angol és sima costüm és blous szövetek,
blous és ruha selymek, flanelek, barcketek, ugyszintén kész női fehéreneműek u. m.: női ingek, háló köntösök, szoknyák stb. cérna és pamut vásznak, fehér és színes asztalkészletek, továbbá ablakfüggönyök, ágyterítő készletek, szőnyegek
* legnagyobb választékban már megérkeztek *

Ungár Lipót divatáruházában
Nyiregyháza.

Menyasszonyi kelengyék!

Uj találmány!

Hazai ipar!

Aranyéremmel és diszoklevéllel több ízben kitüntetve.

Telefon 125. sz.

Alapított 1869. évben.

Telefon 125. sz.

3—4 tanuló
felvétetik.

Tengely nélküli csapágyas eketalyiga, önműködő pormentes kenő szerkezettel.

Bármennyire elhasznált eketalyigákat, ezen rendszerre teljesen ujonnan átalakítok darabonként 14 koronaért. Ekék s egyéb gazdasági eszközök és gépek javítása, valamint ujonnan a legjutányosabb áron. Fúrott kutak építése bármilyen kaliberű csövekkel.

Erő és kézi szivattyúk, vízvezeték és fürdők szerelését a legnagyobb szakértelemmel eszközölöm. Kivánatra költségvetéssel készségeel szolgálok.

Szilágyi Mihály ekegyára és turottkut építési vállalata
Nyiregyházán.

Szélhajtó és gúresesillapító

Biebergeil-Cseppek

Étvágyat előidéző és emésztést elősegítő háziszser.

Egy üveg ára 1 korona.

Két üvegnél kevesebb — utánvét 2 kor. 50 fillér — nem küldetik.

Megrendelhető: JULIUS BITTNER gyógyszerháza,
Gloggnitz (Nied.-Oest).

SIRKŐVEK

mindenféle alakban és nagyságban

legolcsóbb áruk

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Alapított 1888.

Gabulya Mihály Első Szabolcsmegyei kelmefestő, vegy-
tisztító és gouvrirozó intézete**Nyiregyházán.**Van szerencsém a t. közönséget érte-
síteni, hogy gouvrirozó és tisztító intéze-
temet a legmodernebb felszerelésekkel
egészítettem ki.Elvállalok festés és tisztítás vé-
gett: férfi- és nőruhákat, szőrmeáru-
kat, boák, muffok, csipkék és szövet-
függönyöket, selyem- és gyapjukelmét,
kézimunkákat. Ugyiszintén felvállalok
gouvrirozást reggeli pongyola és gyer-
mekruhákra, ampir blous és fodrok
készítését és minden e szakmába vágó
munkát.Magamat a nagyérdemű közönség
pártfogásába ajánlva, számos megbí-
zást kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

Gabulya Mihály.

Német- és angol nyelvoktatást

elvállal jutányos áron

Blumgrundné-Kassovitz Amália

tanítónő

NYIREGYHÁZA, SELYEM-UTCZA 39.**Káposztát,
burgonyát**waggontételekben, állomáshoz szállítva,
szolid napiárban, bármilyen menységben**veszek.**

Cim: a kiadóhivatalban.

Hirdetésekjutányosan felvétel-
nek a kiadóhivatal-
ban.**Óvás!**A legutóbbi időben felmerült azon
sajnálatos tény, hogy a „Dréher Antal”
jelzésű üvegekbe más gyártmányu söröket
fejtenek és árusítanak, a közönség ezáltal
pedig megtévesztve van. Ennélfogva bá-
torkodom a n. é. közönség szives tudó-
mására hozni, hogy csakis az a valódi
kőbányai Dréher-féle sör, a mely „Dréher
Antal Kőbánya” jelzésű dugóval van
ellátva.Kiváló tisztelettel **Friedmann Jakob,**a Dréher Antal kőbányai serfőződe
szabolcsvármegyei kizárólagos képviselője.

Telefon 138.

**Az őszi idényre már
megérkeztek!!****Kreisler Simon**
divatáru-házában
NYIREGYHÁZÁN.A legujabb kosztüm kelmék, flanel barche-
tek, gyönyörű kivitelű blous selymek.

➤ Óriási választék tenisz barchetekben. ➤

Menyasszonyi kelengyék mesés olcsó árakban.

Nagy választék vászon és damastárukából,
férfi- és fiúöltönyökre, gyapjuszövetek a
legolcsóbb árakban.

Tisztelettel

Kreisler Simon. Vidéki megrendelések gyorsan és ponto-
san eszközöltetnek.**Nábrádon (Szatmármegye) ca 1500 hold területű**

jó minőségű birtok haszonbérbe adandó.

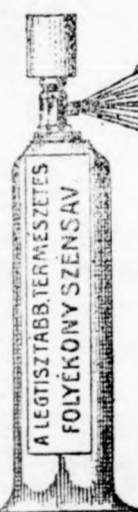
A bérlet átvehető azonnal vagy 1908. január 1-én.

Bővebb felvilágosítást Dr. Hunwald Izidor
fehérgyarmati ügyvéd ad.**MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI****SZÉNSAV-MŰVEK**

ujjonnan berendezve

körtelen kívül szállítanak azonnal bármily me-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyé-
kony **SZÉNSAVAT**a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból
szodavizgyártásokhoz, vendéglősöknek és egyéb
ipari célokra**ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ**
mesterségesen előállított, kevésbé
kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ literes üvegekben.
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért
gyógyhatás. **Elsőrendű asztali víz!**Felvilágosítással készségesen szolgál:
Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásvány-
vizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgőnycim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban, tele-
fon 18. szám.**GUTTMANN HENRIK**divatáru üzlete
Nyiregyházán. Van szerencsém a mélyen tisztelt ve-
vőimmel közölni, hogy az őszi szövetek
uri öltönyökre nagy mennyiségben a
legujabb mintájú és legjobb minőségben
megérkeztek, melynek megtekintésére
tisztelettel vevőimet meghívom.

Kiváló tisztelettel

GUTTMANN HENRIK.

Telefon 140.

Telefon 140.

Piringer J. utóda (Borbély Béla)könyvnyomdája, könyv- és papirkeres-
kedése és könyvkötészete

Nyiregyháza, Városház-épület.

Elvállal: minden a nyomdai szakba vágó hi-
vatalos, kereskedelmi, gazdasági és
magánjellegű nyomtatványok izléses
és szakszerű elkészítését gyorsan és
jutányos árszámitással.**Raktáron tart:** jegyzői, ügyvédi és az élet-
ben szükséges nyomtatványokat, író-
papírt és más irodai kellékeket.

Allandó raktár
gyászkalapokban

 Szabolcsvármegye legnagyobb női felöltő- és kalap-áruháza.
1907. őszi és téli újdonságok megérkeztek.

Selyem, szövet és
flanel blousokban
állandó nagy raktár

Eredeti párizsi
model kalapok.

Rózsá LAJOS
utóda

Eredeti párizsi
model kalapok.

Selyem, szövet és
flanel blousokban
állandó nagy raktár

Nagy választék valódi szörme kabátok és boákban.

Allandó raktár
gyászkalapokban

Köszén, pírshén, faszén nagyban és kicsinyben.

Hoffherr és Schrantz
gazdasági gépgyár

bizományi raktára

MANDLEMIL

szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja új Viktoria sor-
vető és legjobb műtrágya-
szóró gépeit váltó kere-
kek nélkül,
répa, szecskavágóit és gőz-
cséplő gépeit.

Nagyban. Telefon 121. sz. Kicsinyben.

Wassermann Sámuel

üveg és porcellán kereskedése Nyiregyházán.

Ajánlja újonnan felszerelt s kibővített áru-
raktárát, mindennemű **asztali, teás, kávé s**
mosdó készleteit, ugyszintén üveg és porcellán
háztartási cikkeit. A magyar ezüst valamint lámpa
s fémáru-gyár r. t. összes készítményeiből állandó
s nagy raktárt tartok.

Elvállal **épület üvegezéseket**, min-
dennemű **ólomba, rézbe s ezüstbe** foglalt
mű-üvegezéseket, csiszolásokat és
javításokat, melyekre tervekkel, költségvetésekkel
s mintákkal szívesen szolgálok.

Nagy raktárt tartok finomabb kivitelű **pala-
sander, jávor, narancs, dió, tölgy** és
mahagoni kereteből, melyek a legizlésebb
kivitelben kerülnek forgalomba.

Nagy választék mindennemű **akvarel** és **olaj-
nyomatu világi, táj- és szt.-képekben**.
Fényképnagyítások kis kép után is, igen jó hírnevű
festőművész részére elfogadtatatik s csakis kifogástal-
lan képek szállíttatnak.

Vendéglősöknek és egyleteknek 5% engedmény.

Férfiszövetek

legujabb csikos, koczkás és

===== sima kivitelben, =====

legnagyobb választékban, olcsó szabott

===== árak mellett kaphatók a =====

„**Versenyáruházban**”

Nyiregyháza, Parochi-épület.

Hazai gyártmányok!

Valódi angol kelmék!

Vas és réz butorok nagy választékban.

Szabolcsvármegye legnagyobb
butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett.

Raktáron tartok a legmodernebb
stilü ebédlő és háló szobákat, saját
készítményű kárpitozott butorokat,
ugymint ebédlő divánok és salon gar-
niturákat a legujabb kivitelben és leg-
jobb minőségben jutányos árak és
pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve.
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.